ATILIM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı

Yıl 10, sayı 11 (119)

Kasım 1983

5.KONGRE SAYISI

Türkiye Komünist Partisi şimdi daha da güçlü

5. KONGRE TOPLANDI

5. Kongre, TKP'nin Türkiye işçi sınıfının tarihsel bir kazanımı oldu. Emperyalizme ve iç gericiliğe karşı savaşımdan birgün bile geri durmamış olan TKP'nin şanlı tarihinde yeni bir sayfa açtı. Türkiye Komünist Partisi güçlenmeden halkın, ülkenin hiçbir canalıcı sorunu kalıcı bir çözüme ulaştırılamaz. Komünistler bu bilinçle 5. Kongre kararlarını yaşama geçirmek için her özveriyi göstereceklerdir.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye işçi sınıfına, tüm emekçilere, yurtseverlere, yurt ve dünya kamuoyuna Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresinin toplandığını ve çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdığını duyurur.

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi ABD emperyalizminin tüm dünya halklarına yönelik saldırganlığını olağanüstü artırdığı koşullarda toplandı. Batı Avrupa'ya yeni nükleer roketler yerleştirme girişimlerine hız veren ABD yönetimi, Sovyetler Birliği'nin tüm yapıcı, esnek önerilerini geri çeviriyor. Lübnan halkına saldırıları ve son olarak devletler hukukunu, insan haklarını kabaca çiğneyerek Grenada'yı işgal etmesi, Amerikan emperyalizminin, kendi bencil çıkarları için, tüm insanlığı ateşe atmaya hazır olduğunu ortaya koydu.

Amerikan emperyalizminin dümen suyundan ayrılmayan Türkiye'deki faşist diktatörlük, 6 Kasım'daki sözde seçimlerle kendine parlamenter bir kılıf geçirmeye çalışıyor. Halkın, artan sömürü ve baskıya, Amerikan köleliğine karşı tepkisi, seçim oyunuyla söndürülmek isteniyor.

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi, Amerikan emperyalizminin dünya ve bölge barışını tehdit eden çılgınca girişimlerini önleme, Türkiye'nin bölgede bir Amerikan jandarması olmasına izin vermeme ve faşist diktatörlüğü yıkma görevlerini en ivedi görevler olarak saptadı. Parti örgütlerini ve tüm ulusal demokratik güçleri faşist diktatörlüğü yıkmak, yerine ulusal, demokratik güçlerin hükümetini kurmak için ulusal çapta bir direnişi örgütlemeye, hazırlamaya çağırdı.

6 Kasım seçimlerinde cuntanın partilerine geçersiz oy verilmesiyle, cuntaya ağır bir darbe indirilmesi, halkımızın barış ve ulusal demokrasi savaşımını güçlendirecektir.

Amerikan emperyalizmine ve faşizme karşı ulusal direniş, ancak, fabrikalarda, işyerlerinde, köy ve mahallelerde, okul ve kışlalarda, ezilen Türk ve Kürt halkının iş, ekmek, toprak, ulusal ve demokratik haklar, sendikal özgürlükler için günlük savaşımları içinde, tüm ulusal demokratik güçlerin işbirliği ile yükseltilebilir.

TKP 5. Kodgresi ağır illegal koşullarda, partiye yönelik aralıksız polis saldırısını, dönek ve yılgınların, oportünistlerin yıkıcı çabalarını boşa çıkararak toplandı. 4. Kongreden tam 51 yıl sonra toplanan 5. Kongre, TKP'nin Mayıs 1981 ve sonrasındaki polis saldırısında uğradığı ağır kayıplara karşın, artık her koşulda parti çalışmasının ve yönetiminin sürekliliğini sağlayacak bir güce eriştiğini kanıtladı.

Kongrede yurtiçi ve yurtdışı parti örgütleri, üst, orta ve alt tüm düzeylerde temsil edildi. Delegelerin % 42'si işçilerden, % 58'si aydınlardan oluşuyordu. Kürt delegelerin oranı % 22, kadın delegelerin oranı ise % 11'di. Yaş ortalaması 36 olan delegelerin, ortalama parti stajı 9 yıldı. Kongre belgelerine temel olan "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri"nin tartışılmasına, partimizin geçmişteki çalışmalarının değerlendirilmesine kongre öncesinde tüm parti örgütleri aktif olarak katıldı. Kongre öncesinde bir dizi parti konferansları yapıldı. Böylece 5. Kongre illegal bir parti için olanaklı en demokratik uygulama ile toplandı.

TKP 5. Kongresi Parti Başkanı I.Bilen yoldaşın konuşmasıyla açıldı. Daha sonra Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş TKP MK'nin Çalışma Raporu'nu okudu. 4. Kongreden bu yana tüm parti çalışmasının sorumluluğunu üstlenen Çalışma Raporu, ülkedeki ve dünyadaki güncel durumu çözümledi, partinin önünde duran görevleri açıkladı. Yeni program taslağını gerekçelendirdi.

Kongre, Çalışma Raporu'nu, Tezleri, yeni Parti Programı'nı ve Tüzüğü'nü tartıştı, geliştirdi ve son biçimini verdi. Partinin önündeki somut görevlere ilişkin bir dizi karar aldı. Yeni Merkez Komitesi'ni seçti. Merkez Komitesi ilk toplantısında I.Bilen yoldaşı Parti Başkanlığına ve Haydar Kutlu yoldaşı Merkez Komitesi Genel Sekreterliğine getirdi.

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu

Kongre baştan sona büyük bir devrimci coşku ve yoldaşlık havasında geçti. En karmaşık teorik, pratik ve örgütsel sorunları görüşen kongre tüm kararlarını oybirliği ile aldı. Partinin ideolojik, politik, örgütsel birliğini sağlam temellere kavuşturdu.

Bugün en ağır koşullarda yılgınlığa kapılmadan yiğitçe savaşan gencecik komünistlerle, partinin 4. Kongresine katılmış ve partiye, işçi sınıfına, onun utkusuna olan inancı yarım yüzyıl bir milim sarsılmamış yoldaşlar, 5. Kongrede "Daha güçlü TKP!" belgisini birlikte haykırdılar.

Kardeş komünist partiler, kongreye katılan temsilcileri ve gönderdikleri mesajlarla kongreye güç kattılar. 5. Kongre kardeş partilerle Markxizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelindeki sıkı birliği daha da güçlendirmek için her çabayı gösterme kararı aldı.

5. Kongre, TKP'nin Türkiye işçi sınıfının tarihsel bir kazanımı oldu. Emperyalizme ve iç gericiliğe karşı savaşımdan birgün bile geri durmamış olan TKP'nin şanlı tarihinde yeni bir sayfa açtı. Türkiye Komünist Partisi güçlenmeden halkın, ülkenin hiçbir canalıcı sorunu kalıcı bir çözüme ulaştırılamaz. Komünistler bu bilinçle 5. Kongre kararlarını yaşama geçirmek için her özveriyi göstereceklerdir.

Türkiye Komünist Partisi şimdi daha da güçlüdür.

1 Kasım 1983 — TKP MK

5. KONGRENİN HALKIMIZA ÇAĞRISI

İşçiler! Köylüler! Yurtsever aydınlar!
Esnaf ve zanaatçılar! Memurlar!
İşsiz yurttaşlar!
Türk ve Kürt, tüm emekçiler!
Yurtsever subay ve assubaylar! Erler!
Gençler! Kadınlar!
İlerici politik tutuklular!
Politik göçmenler!

Faşist diktatör Evren ve çetesi tüm memleketi zindana çevirdi. Hakkını aramak, düşündüğünü, istediğini söylemek, yazmak her şey yasak. Hapisaneler ağzına kadar halk çocuklarıyla dolu. Türkiye yoksulluğun, açlık ve işsizliğin, bakımsızlığın, ahlak düşkünlüğünün kol gezdiği bir ülke oldu.

Bir avuç parababası, generallerle elele vermiş, alınterimizi, göznurumuzu yağmalıyorlar. Güzel yurdumuzu savaş delisi Amerikan emperyalistlerinin çiftliğine çevirdiler.

Ulusal kurtuluş savaşında binlerce şehit vererek kazandığımız bağımsızlığımızdan geriye ne kaldı?

Bu karanlık ve acılı günlere bir günde gelinmedi. Yıllar yılı halkı aldatan, halk düşmanı hükümetlerin, emperyalizmin ve bir avuç işbirlikçi tekelin, parababasının çıkarına uyguladıkları politikalar sonucu gelindi.

Türkiye Komünist Partisi kurulduğu günden bu yana, birgün olsun ara vermeden, halka gerçekleri anlatmayı görev bildi. Türkiye Komünist Partisi Türkiye'nin en eski partisidir. Partimiz 63 yıldır, işçi sınıfının, emekçi halkın çıkarları dışında, başka hiçbir çıkarın savunucusu olmadı. Halkı sömüren ve ezenler, ülkeyi emperyalistlere satanlar bu yüzden 63 yıldır partimize aralıksız saldırıyorlar. Partimizi yasakladılar. Yöneticilerimizi, üyelerimizi alçakça öldürdüler. Binlercemizi zindanlarda çürüttüler. Ve bugün de aynı şeyleri yapıyorlar

63 yıldır süren bu baskılar bizi ülkemizin bağımsızlığı, halkımızın mutluluğu için savaşımdan alıkoyamadı. TKP yaşıyor, savaşıyor, güçleniyor.

İşte bunun en iyi kanıtlarından biri: TKP, 5. Kongresini başarıyla yaptı. Ne generallerin, polisin ve onların ajanlarının, ne de döneklerin saldırıları kongremizi engelleyemedi.

5. Kongremiz şunu da kanıtladı: TKP, Türkiye'nin birliği en sağlam, en açık sözlü ve en demokratik işleyişe sahip partisidir. Biz halkımızın önünde eksiklerimizi, yanlışlarımızı gizlemeden açıkça söyledik. Birliğimizi koruduk, güçlendirdik.

TKP cuntanın yasaklar zincirini kıran tek partidir. Kongremize fabrikalardan, köylerden delegeler geldi. Kongre dünyanın, ülkemizin, halkımızın sorunlarını, bunların çözüm yolunu günlerce tartışıp görüştü. Somut görevleri ortaya koydu.

Faşist generaller basını susturdular. Ama bizi susturamıyorlar. Partimizin radyosu hergün cuntanın kirli, halk düşmanı yüzünü, oyunlarını, yalanlarını halka açıklıyor. Gazetemiz Atılım, tutuklanmayı, ölümü göze alan yiğit dostlarımız eliyle, düzenli olmasa da size ulaşıyor.

Yurttaşlar,

TKP 5. Kongresi size sesleniyor: Yitirilecek zaman kalmadı. Siz dur demezseniz düşmanın duracağı yoktur. Düşman başta atom roketleriyle dünyamızı yoketmek isteyen Amerikan emperyalizmidir. İçerde vatanı emperyalizme satan bir avuç parababası ve onların desteklediği faşist diktatörlüktür.

Amerikan saldırısını dizginlemeden, faşist Evren diktatörlüğünü yıkmadan onun yerine ulusal demokratik güçlerin ortak hükümetini kurmadan, halkımızın, ülkemizin hiçbir sorunu çözülemez.

Bu amaca varmak için TKP tüm halkımızı, Amerikan emperyalizmine ve onun kuklası faşist diktatörlüğe karşı ulusal çapta direnişe hazırlanmaya çağırıyor. Yitirdiğimiz ekonomik, demokratik haklarımızı ancak direnerek geri alabiliriz.

Kemer sıkma politikasına, Amerikan köleliğine, yasaklar rejimine karşı, iş için, ekmek için, toprak için, insanca yaşama ve çalışma koşulları için, ücretlerimiz-maaşlarımızünün bedellerimiz, sendikal haklarımız için, düşünce, öğrenim ve bilim özgürlüğü için, örgütlenme özgürlüğü için, küçük-büyük demeden her hakkımız için direnelim! Kürt halkı üzerindeki baskılara karşı çıkalım! Amerikan jandarması olmaya, bir nükleer savaşta kül olma tehlikesine karşı direnelim!

İşçiler,

Halkımızın kurtuluşu için savaşımda ana görev size düşüyor. Sömürü ve baskıya karşı yıllardır verdiğiniz savaşımlarda kazandığınız deneyler bugün silahınızdır. Sizin *her direnişiniz en geniş yığınların desteğini kazanacak*, onlara cesaret verecektir.

Yurttaş,

Ulusal çapta direnişin ilk adımını cuntanın aldatmaca, göstermelik seçim oyununu bozmak için at! Faşist rejime sivil bir örtü örterek, baskı ve sömürüyü daha da artırmak istiyorlar. Seçimlerden sonra durum daha iyi olmayacak.

▶ Arkası 3. sayfada

Parti başkanı İ.Bilen yoldaşın Kongreyi AÇIŞ KONUŞMASI

Değerli delege ve konuk yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Beşinci Kongresini açıyorum.

Partimizin en yüksek organı toplanmış bulunuyor. Kongrede yurt içi ve yurt dışı parti örgütlerini temsil eden delegeler yerlerini almıştır.

Aramızda kardeş komünist partilerinin temsilcileri de konuk delege olarak bulunuyor. Kongre adına kendilerini en sıcak komünist duygularla kardeşçe selamlarım.

Bundan seksen yıl önce yapılan Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin İkinci Kongresini anımsayalım. TKP 5. Kongresini bu mutlu yıldönümünde yapıyoruz. Kıvançlıyız.

Leninizmin ışığını güzel yurdumuzda yaşatan TKP'nin üyeleri olmaktan daha onurlu hiçbir şey olamaz. Biz 1920 Bakü Kongresinde Leninciydik; 1932'de 4. Kongrede de Leninizmin bayrağını yükseltmiştik. 1983'de 5. Kongrede de Leninizmin yolundayız. Bu gelecekte de değişmeyecektir.

Leninizm, Büyük Sosyalist Ekim Devriminin, Sovyetler Birliği'nin, öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist hareketinin eşsiz başarılarında ve savaşımlarında yaşıyor.

SBKP'nin proleter enternasyonalizmine bağlılığının tanıkları arasında partimizin de yeri var. TKP, SBKP'nin eşsiz dayanışmasına çok şeyini borçludur.

Bir kez daha SBKP'ne duyduğumuz kardeşçe sevgiyi dile getirelim...

Değerli yoldaşlar;

TKP, 51 yıl sonra Kongresini yapıyor...

Türkiye işçi sınıfı için ve halkımız için bu kongrenin tarihsel bir anlam taşıyacağına inancım tamdır.

Kongremizi böyle uzun bir süre yapamamak acıdır. Ne ki, partinin üzerine gölge de düşürmüyor. TKP 51 yıl boyunca, hiçbir gün savaşın dışında kalmadı. Biz komünistler bu dönem boyunca, yaklaşık 25 büyük tutuklama yaşadık. Hepsine göğüs gerdik. Her tutuklamadan, her hıyanetten sonra yeniden ayağa kalktık. Bu sevinçli günlere, sayısız kurbanlar, büyük acılar pahasına ulaştık...

Yoldaşlar,

Yitirdiğimiz yoldaşlarımızın anısı önünde parti 5. Kongresinde bir kez daha saygıyla eğilelim...

Mustafa Suphi ve 14 yoldaşımız için, idam sehpasında "Yaşasın TKP" diye haykıran Mesut Yoldaş için, 1951'de işkencede öldürülen Hasan Basri, faşist terörістlerin vurduğu dokumacı Meryem Karakız yoldaşımız için; Barış Yıldırım, Kenan Öztürk, Hüseyin Güzel, Avni Ece, Fevzi Kuruçay, Talip Öztürk, Ali İhsan Özgür, Celalettin Kesim, Mehmet Çakmak, Demir Yaraşık, Bahri Gürpınar için; halk düşmanı generallerin zindanlarında öldürülen Ahmet Hilmi Feyzioğlu, ve MK'mizin yiğit üyesi Mustafa Hayrullahoğlu için; 4. Kongreden bu yana yitirdiğimiz tüm parti yönetici ve militanları için, sizleri saygı duruşuna çağırıyorum.

Yoldaşlar,

TKP, 1922 yılında yasaklandığı zaman, MK şu tarihsel açıklamayı yaptı: "Uluslararası proletarya ve Türkiye işçi sınıfı varoldukça, TKP yok edilemez."

Şimdi bu açıklama bir kez daha parlak biçimde doğrulanıyor. 1981 Mayısında TKP'yi yok ettik diyen faşist diktatoranın suratına, 5. Kongre bir balyoz gibi iniyor.

---- komünistin tutuklanmasından, provokatörlerin saldırısından, döneklerin hıyanetinden sonra, parti kısa zamanda yeniden ayağa kalkmıştır... Komünistlerin direngenliğini kırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

Yoldaşlar,

Tutuklu komünistleri, yoldaşlarımızı, sizlerin adına coşkuyla selamlıyorum. Onların ezici çoğunluğu komünist direngenlik örneğidir. Düşmana boyun eğmemişlerdir. Zindanda parti tezlerini tartışmış, 5. Kongremizin onurlu delegeleri olma hakkını kazanmışlardır. Eski kuşağın zindanlardaki direnme geleneklerini onlar yaşatıyor, eskiler gibi komünlerde birleşiyor ve partiyi zindanlarda da yaşatıyorlar.

Yoldaşlar;

Birinci Kongre 1920'de Bakü'da yapıldı. Partinin kurulduğu bu günde, kongre, Lenin'i selamladı. Burjuvazi bu kongreye 28-29 Ocak 1921'de kanlı Karadeniz cinayetiyle yanıt verdi.

Parti yıkılmadı...

İkinci Kongre, 1922'de Ankara'da toplandı. Sovyet, Fransız ve Alman komünist partilerinden delegelerin katıldığı kongre Türkiye halkını ulusal kurtuluş savaşına, ateş boylarına katılmaya çağırdı. Komünistler silah elde cepheye giderken, burjuvazinin kongreye yanıtı kongre binasını yakmak, kongre delegelerine silahla saldırmak oldu. Az sonra parti kapatıldı.

1925 yılında TKP Üçüncü Kongresini topladı. Bu kez burjuvazinin yanıtı daha sinsi oldu... Partiyi içerden vurdu, ajanlarını sızdırdı. Partiye karşı ikinci cephe açıldı: Likidatörlerin, oportünistlerin saldırı cephesi...

TKP, her iki cephedeki saldırıyı göğüsledi; yeniden örgütlendi, sıralarını likidatörlerden arındırdı. 1932 yılında 4. Kongreyi İstanbul'da topladı...

TKP işte 4. Kongre'den bu yana, varlık-yokluk savaşını dişe diş verdi.

Yoldaşlarım,

4. Kongre çok uzakta kaldı, diye düşünenler var. 4. Kongreden sonra geriye ne kaldı diyenler var... 51 yıllık tarihi anlatmayacağım. Bu savları çürüten bir kanıt öne süreceğim.

4. Kongre'nin örgütçülerinden ve delegelerinden Mehmet Bozışık 5. Kongrenin de delegesidir. 5. Kongre, 4. Kongreye böylesine canlı tarihsel köprülerle bağlıdır.

Yoldaşlar,

5. Kongremiz ağır koşullarda toplandı. Amerikan emperyalizminin çılgınca gidişi; önümüze barış mı savaş mı sorusunu ivedi bir seçenek olarak getirdi. Ülkemiz faşist diktatoranın ezgisi altında... Kongre savaşa ve faşizme karşı işçi sınıfımızın eline güçlü bir silah verecektir.

Çetin koşullarda örgütlerden delege yoldaşların Kongreye koşması, faşizmin duvarında bir gedik açmıştır. Diktatörlük işkenceyle, tutuklamayla, provokatörlerle kongreyi önleyememiştir.

Eski kuşaklar 4. Kongreden bu yana, tam 51 yıl boyunca savaştılar... İyi günlerimizi görenlerimiz, bu günlerimizi görenlerimiz ne acı ki az oldu... Ama, bu günleri görmeden gözlerini yumanlar hiçbir zaman geleceğin çok daha iyi olacağından umutlarını kesmediler...

Onlar Lenin'in şu güzel anlamlı sözlerine inanmışlardı:

Biz babalarımızdan daha iyi savaşıyoruz. Oğullarımız da bizden daha iyi savaşacaklar ve utkuya ulaşacaklardır.

Yaşasın 5. Kongre!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın proleter enternasyonalizmi!

Yaşasın TKP!

Kongrenin Temsil Yeteneği ve Bileşimi Üzerine Rapor

Değerli yoldaşlar,

5. Kongre delegelerinin yoklaması yapılmıştır... Yapılan yoklamada, Kongre delege bileşiminin yurtiçi ve yurtdışı parti örgütlerimizi üst, orta ve alt düzeyde tam olarak yansıttığı ve temsil yeteneğinde olduğu saptanmıştır.

Delegelerin belirlenmesinin, parti tüzüğüne Merkez Komitesi ve Politik Büro kararına uygun olduğu, gizlilik koşullarında olanaklı olan en demokratik yöntemlerle yapıldığı ve parti güvenliğinin titizlikle gözönüne alındığı anlaşılmıştır.

Ayrıntılı veriler şöyledir:

5. Kongre delegelerinin:

Yaş ortalaması: 36'dır. En genç delege 22, en yaşlısı 82 yaşındadır.

Delegelerin sınıfsal durumu şöyledir: % 42 işçi, % 50 aydın, teknik eleman, öğrenci, % 5 devlet memuru, % 3 serbest meslek.

Kongre delegelerinin ulusal kökenlere göre bileşimi: % 60 Türk, % 22 Kürt, % 18 Laz, Arap, Arnavut, Çerkez, Boşnak, Gürcü ve Azeri.

Delegelerin eğitim durumu şöyledir: % 13,5 ilk ve orta, % 36,5 lise, sanat ve meslek, % 50 yüksek.

Kongre bileşiminde kadınların oranı % 11'dir.

Delegelerin parti stajı: ortalama 9 yıldır...

Delegelerin çalışma alanları arasında: % 30 örgüt, % 12 ajitasyon-propaganda, % 36 sendika, teknik eleman ve yığın örgütleri, % 14 gençlik, % 5 kadın, % 2 barış, % 1 köylülük yer tutuyor.

Delegelerin bugüne kadar çalıştığı tüm il ve bölgeler ele alınırsa: % 61 memleket, % 39 Batı Avrupa yer tutuyor...

(... işaretli yerler konspirasyon nedeniyle yayınlanmayan kimi bölümleri gösteriyor).

Deniz yoldaş aramızda

Faşist cunta, bir yıl önce Kasım ayında, TKP MK üyesi Deniz yoldaşı yokettiğini sanıyordu. Ama Deniz yoldaş TKP 5. Kongresindeydi... Ona güç kattı. Göğüslerinde onun resmini taşıyan delegeler, "Deniz yoldaş parti örgütü" adını almak için yarışan örgütlerimizden coşkulu haberler, selamlar ilettiler. 5. Kongre, adını Deniz yoldaşın verdiği, İstanbul İl örgütü organı "Proleter İstanbul" gazetesini coşkuyla alkışladı. Delegeler Deniz gibi yiğit ve özverili olmaya and içtiler. 5. Kongre, kararlarında, ölümsüz Deniz yoldaşı MK üyesi olarak selamladı. Onun, uğrunda canı verdiği TKP'yi güçlendirerek, onun anısını her zaman canlı tutmaya karar verdi.

TKP 5. Kongresi, Deniz yoldaşın katledilişinin birinci yılında, komünistler, işçi sınıfımız ve halkımız adına onun katillerine indirilmiş güçlü bir şamardır.

ATILIM'ın yazışma adresi: BOX 16367
S 10327 Stockholm - İSVEÇ

Asıl görev şimdi başlıyor

Kongre başladığında, ülkeden ve yurtdışından katılan yoldaşlarla son üç yıldır haykıramadığımız, ama yaşadığımız parti marşını söylerken, coşkunun yanısıra içimde bir de korku vardı. Düşmanın içten ve dıştan aralıksız saldırılarına karşın ayağa kalkmış, yaralarını tam sarmadan tekrar savaşların içine dalmış bir örgütten Kongreye gelmiştim. Kongre öncesi çalışmalarda, çeşitli düzeylerde olgunlaştırılmış da olsa, Kongrede temsil ettiğim örgütlerin görüşlerini, deneyimlerini, bunlar ışığında en temel dersleri ortaya koyabilecek miydim? Kısacası, 51 yıllık görevi yerine getiren bu yüksek forumda, yüklendiğim sorumluluğa yaraşır bir katkıda bulunabilecek, bu onurlu, o denli de zor görevin üstesinden gelebilecek miydim?

Ama geldik yoldaşlar, bu zorlu görevin de üstesinden geldik. Geldik, çünkü ister ideolojik-politik, ister örgütsel olsun, bu sorunlar, bu sorular günlük savaşlar içinde hergün, her adımda karşımıza çıkmıştı. Örgütlerimiz bunların çözümünü, yanıtını araya araya, bula bula ilerlemişti.

Bilen yoldaşın 1977'de bize söylediği şu sözleri hiç aklımızdan çıkarmadık: "İşçi sınıfının gücüne inanmak, devrimin utkusuna inanmak, olayları olduğu gibi görmekle sıkı sıkıya bağlıdır. Savaşta gitgeller vardır. Biz bunu yaşadık. Partinin yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemleri olmuştur. Böylesi dönemlerde ne dünyayı gül pembe görüp başdönmesine kapılmak, ne de ortalığı kapkara görmek, paniğe yuvarlanmak... Her ikisi de komüniste yabancıdır".

İşte bu anlayışın ışığında örgütü toparlamaya giriştik, ayağa kalktık. Mayıs saldırısıyla örgütlerimiz hem gerçek anlamda hem de moral olarak darbe yemişti. Tepeden gelen darbe ve çözülme örgütün tabanını da dağıttı. İlk saldırıdan kendilerini koruyanların önüne, şu iki yanlış eğilim çıktı: Birincisi, gericiliğin saldırısını ciddiye almamak. İkincisi, "herşey bitti, kenara çekilip kendimi korur, bu dönemin bitmesini beklerim" anlayışıydı.

Bu iki eğilimin de ortak yanlışı, diktatörlüğün yoketmeye çalıştığı örgüt gerçeğini, düşmanın ağır bastığı koşullarda, geri çekilmenin zorunlu olduğunu kavrayamamada yatıyordu. İlk yapılacak olan, kadroları doğrudan saldırının önünde yokolmaktan kurtarmaktı. Bu da ancak örgütlü bir şekilde yapılabilirdi. Sonra, kayıp verecektik, başka yol yoktu. Biz hiç hata yapmamış olsak da, kayıplarımız olacaktı. Hem uzun bir dönem legal olanakların arttığı, bunu kendimizin yarattığı bir ortamda savaşıp, hem de kayıpsız geri çekilmek. Bu da olanaksızdı.

Bu dönemde 1981 MK Plenumu elimize güçlü bir silah verdi. Geri çekilme, geçmişi eleştirel gözle değerlendirme konularında önümüzü açtı.

Solcu-fraksiyoncu girişimciler, seslerini gericilikten gelen sese kattılar: "TKP bitti". Buna karşı çıkan, biz varız diyen genç kadroları bir süre peşlerinden sürüklemede başarı gösterdiler. Ama sonuçta biten kendileri oldu.

Gericilik, doğrudan saldırının yanısıra moral savaşı, psikolojik yöntemleri de kullandı. Aslı olmayan haberler, dedikodular yalnızca zayıfların, çökenlerin, ihanetlerin öne çıkarılması. Buna karşı da önlemler almak gerekiyordu. İlk başlarda bunun önüne geçemedik. Çünkü örgütten geriye kalan kadrolar daha toparlanmamış, bağlar yeterince kurulamamıştı. Kim kimdir, nedir, belli değildi. Kurulan bağlar zayıftı, en önemlisi güven unsuru yeterince yoktu.

O zaman yapılacak iş, güvenilir kanallardan ilerlemekti. Taşıdığı sıfat ne olursa olsun, geçmiş dönemde yüklendiği sıfat ne olursa olsun, gericiliğin saldırısına, ortalığı toz dumana katmasına karşın, kendine, birbirine güven duygusunu, partiye güven duygusunu yitirmemiş, kulağını burjuvaziye değil, TKP'nin Sesi'ne vermiş yoldaşlardan işe başlamak gerekiyordu. Biz de öyle yaptık.

Bağlar, olanaklar ölçüsünde titizlikle kurulurken, doğal olarak eleştiri mekanizması başladı. Eleştirinin önü açıktı, ama eleştirinin amacı ne olmalıydı? Eleştiri, özeleştiriyi de içerirse, nesnel ve öznel yanları da birlikte ele alırsa, partinin gereksinim duyduğu eleştiri olabilir. Kendini partiden saymayan ama

▶Arkası 3. sayfada

Parti Programı üzerine

(MERKEZ KOMİTESİ RAPORUNDAN BİR BÖLÜM)

Değerli yoldaşlar,

TKP MK Kongre'ye yeni parti programı taslağını sunmuş bulunuyor. Buraya kadar belirttiğimiz gerek uluslararası alandaki, gerekse ülkemizdeki sosyal ekonomik ve politik alandaki yeni gelişmeler, partimizin stratejisinin yeniden ele alınmasını ve hemen bugünden öne konacak ivedi politik görevlerin saptanmasını zorunlu kılmıştır.

Burada söz konusu olan, 1970 sonlarından bu yana, emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin başını çektiği NATO egemen çevrelerinin yumuşamayı baltalama, nükleer silahlanma yarışını tırmandırma, sosyalist ülkelerle çatışma, ulusal kurtuluş hareketlerini zorla bastırma ve tüm kapitalist ülkelerdeki emekçilerden "sosyal öç" alma eğiliminin giderek yeni bir aşamaya yükselmesidir. Bu, tüm ülkelerde, özellikle bizim gibi emperyalizmin çeperinde yer alan kapitalist ülkelerde, her alanda gericiliği körükleyen ve Reagan'ın başlattığı "komünizme karşı haçlı seferi"yle eşgüdüm içinde sürdürülen çılgınca bir politikadır.

Nükleer savaş tehlikesinin ciddi boyutlara yükselmesi ülkemizdeki faşist diktatörlüğe karşı savaşımı çok yönlü etkiliyor ve barış uğrundaki savaşımla, diktatörlüğü yıkma ve ulusal demokrasiyi kurma savaşımı arasında var olan bağı, çok daha dolaysız bir duruma getiriyor.

Parti programını değiştirmeyi gerektiren öteki temel etken, herşeyden önce, Türkiye'nin bugün faşist bir diktatörlük rejimiyle yönetilmesidir. Bu, toplumdaki var olan sosyal ve ulusal (Kürt halkı ile egemen Türk burjuvazisi arasındaki) çelişkileri keskinleştirmekle kalmadı. Ek olarak, işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğü ile, son derecede geniş sosyal ve politik güçler arasında da keskin bir güncel politik çelişkinin ortaya çıkmasına yol açtı. Partinin önünde duran ivedi politik görev böylece değişikliğe uğradı. Parlamenter rejimin, sınırlı da olsa, işçi sınıfına, halka verdiği tüm olanaklardan yararlanarak, yığınların aktif eylemleriyle demokratik kazanımları savunmak ve geliştirmek görevinin yerini, faşist diktatörlüğü yıkma görevi almıştır. Bir başka deyişle, bütünsel bir süreç olan devrimin ilk aşamasına yaklaşmanın yolu değişikliğe uğramıştır.

İvedi görev olan, faşist diktatörlüğün yıkılması, kendi başına, Türkiye halkının çözmek zorunda olduğu öne çıkan çelişkiyi, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi ile halk ve aynı zamanda ulusal burjuvazi arasındaki çelişkiyi çözmeyeceği açıktır.

Partinin, işçi sınıfının önünde duran sorun, diktatörlüğü yıkan güçlerin olanaklı olan en geniş kesimleriyle birlikte, antiemperyalist, demokratik halk devrimini başlatmaktır. Bu da, söz konusu devrimin ilk adımda çözmek zorunda olduğu görevleri ön plana çıkarmayı, en geniş güçleri bu görevleri çözme amacında birleştirmeyi gerektiriyor. O nedenle şimdi, faşist diktatörlüğü yıkmak ve bu değişimi, devrimin ilk aşamasına yöneltmek için, geçmişe göre daha geniş güçlerin bağlaşıklığına olanak veren bir minimum program gerekliliği ortaya çıkmıştır. 1983 MK Plenumunda onaylanan Ulusal Demokrasi Eylem Programı bu zorunluluğun bir ürünüdür.

Buradan da anlaşılacağı gibi, Ulusal demokrasi, antiemperyalist demokratik halk devriminin ilk, başlangıç basamağı olacak ve bundan sonra yolu sosyalizme açacak olan köklü antiemperyalist, antitekel, demokratik dönüşümler gerçekleştirilerek, devrimin birinci aşaması tamamlanacaktır.

MK Plenumunda hazırlanan eylem programının, devrimin ilk aşamasına özgü görevlerin çözümünü başlatması söz konusu olduğu içindir ki, MK, bu evreyi parti program taslağına almıştır. Görülebileceği gibi, devrimin bu ilk adımını ya da evresini, onun tamamlanması evresinden ayrı bağımsız bir aşama olarak ele almak olanaklı değildir.

Değerli yoldaşlar, nasılsa ortaya çıkmış olan bir yanlış anlayışa değinmek istiyorum. Bazı kimseler, devrimci süreçteki evrelerden, aşamalardan söz etmenin pek devrimci bir tutum olmadığı gibi bir kanı taşıyorlar. Troçkistlerce özendirilen bu eğilimin elbette üzerinde bile durmaya değmez. Onun ipliği çoktan pazara çıkmıştır. Bununla birlikte, pek çok iyi niyetli insanın bilincindeki etkileri yabana atmamak gerekir. Şimdi, partimizin antiemperyalist demokratik halk devriminin bir ön adımından, ilk basamağından söz etmesi bu gibi kimseler için elbette anlaşılması zor bir saptamadır.

Demokratik devrimin kendi içinde değişik evrelerden geçeceğine ve giderek sosyalist devrime dönüşeceğine ilişkin tez, Lenin'in sosyalist devrim teorisinin parlak bir düşüncesidir ve bütün devrimlerin deneyimi ile doğrulanmıştır. V.İ.Lenin, 1917 Şubat Devrimi'nden sonra yazdığı makalelerde, burjuva demokratik devriminin Rusya'daki gelişmesinde yeni ve "özel bir evre"nin de ortaya çıkabileceğini belirtmişti. Bolşevikler, önlerine sosyalist devrim amacını koydukları zaman bile, çarlığın devrilmesi ve burjuvazinin erke gelmesiyle esas olarak tamamlanan burjuva demokratik devrimin yeni bir evreye yükselmesi için savaşmışlardır. Bilindiği gibi bu savaş, erkin geçici burjuva hükümetinden işçi ve asker sovyetlerine geçmesi belgisinde ifadesini buluyordu.

Kaldı ki, bir devrimin maksimalist amaçlarla değil de, hemen yerine getirilmesi, ivedilikle çözülmesi gereken görevle işe başlamasından daha doğru, mantıklı ne olabilir? İşte yoldaşlar, yeni program taslağımızda devrimin ilk aşaması ve onun başlangıç adımı olarak ulusal demokrasi üstüne söylenecekler bu kadardır.

Yoldaşlar,

Parti programımız kapitalizmin somut analizine dayanıyor. Tezlerimizde, Türkiye'de kapitalizmin gelişme özellikleri, yapısal bunalım ve bunların devrimci sürece etkileri ayrıntılı olarak işlenmiştir. Kongre bu tezleri tartışacak ve karara bağlayacaktır. Tezlerde dile getirildiği gibi,

TÜRKİYE KAPİTALİZMİNİN SOMUT ANALİZİ

Kapitalizmin analizinde bizim çıkış noktamız, Marksist-Leninist teoridir, onun kapitalizme özgü genel yasallıklara ilişkin öğretisidir, Lenin'in emperyalizm teorisidir ve çağdaş dünya kapitalizminin Marksist-Leninist ekonomi politiğidir. Türkiye'de kapitalist gelişme tüm özgüllüklerine karşın bu eşsiz teoriyi tümüyle doğruluyor. Vardığımız sonuç şudur: Türkiye'ye özgü, başka yerde eşine rastlanmayan bir kapitalizmden söz etmek bilim dışıdır. Türkiye'de kapitalizm Osmanlı feodalizminin bağrında doğdu ve giderek egemen üretim tarzına dönüştü. Bugün onun bağrında, sermayenin yoğunlaşması, merkezileşmesi ve tekelleşmesi süreçleri yaşanıyor.

İkinci olarak, kapitalizmin bugünkü gelişme düzeyi ile onun gelişmesindeki ana eğilimler arasında doğru bir bağ kurmak büyük önem taşıyor. Yalnızca bugünkü somut veriden hareket etmek, gelişmenin ana eğilimlerini ikincil önemde saymak, ülkemizdeki kapitalist gelişmeyi tek yanlı yorumlamaya, onu olduğundan da geri düzeyde göstermeye yol açar. Buna karşılık, gelişmenin ana eğilimlerini mutlaklaştırmak ve bugünkü gelişme düzeyini, geçmişle kıyaslamakla yetinmek ters bir sonuç doğurur: Türkiye'yi kapitalizmin gelişmesinin son aşamasında, tekelci kapitalizm, emperyalizm aşamasında sanmaya yol açar. Öte yandan, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki diyalektik bağı da koparmamak gerekir. Türkiye'deki kapitalist gelişmeyi, yalnızca ya da en başta üretici güçlerin gelişkinlik derecesi açısından açıklamak, geri kalmışlığı saptamak yeterli değildir. Bu, örneğin tekelci mülkiyet ilişkisini gözden kaçırmaya götürür. Ama eğer yalnızca bu üretim ilişkisinin değerlendirilmesiyle yetinilirse, bu kez de, Türkiye'de tekelci mülkiyet ilişkilerinin varlığı Türkiye'nin emperyalist aşamaya geldiği yolundaki yorumlara varabilir. Biz, Türkiye'de kapitalizmin gelişme özelliklerini açıklarken soruna çok yönlü yanaşmalıyız. Analizimizde, Türkiye'ye özgü tüm özellikleri hesaba katmalıyız. Tezlerde yapılmaya çalışılan budur. Vardığımız sonuca gelince, onu şöylece özetleyebiliriz: Türkiye, orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeler grubunun alt sıralarında yer alan bir tarım-sanayi ülkesidir. Türkiye'de kapitalizm egemen üretim biçimidir. Üretici güçlerde görece gerilik, çok yapılılık ve bağımlılık Türkiye kapitalizminin özellikleridir. Devlet işletmeleri üzerinde her geçen gün etkisini arttıran özel kapitalist tekelci sermayenin konumlarını güçlendirmesi Türkiye ekonomisinde ana eğilimdir.

Üçüncüsü, kapitalizmin gelişmesine ilişkin gerçekçi öngörülerde bulunmak için -ki bu partinin devrimci stratejisi için zorunludur- kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasıyla, Türkiye kapitalizminin dünya kapitalist sistemindeki (işbölümündeki) yeri arasında bağlantıya dikkat etmek gerekir. Bu önemlidir. Çünkü emperyalizme bağımlı gelişmekte olan ülkelerde kapitalizmin gelişmeyeceği gibi vülger bir sonuç, bizim ülkemizin tarihi tarafından doğrulanmıyor. Pratik eşitsiz gelişme yasasını doğruluyor. Türkiye'de 1960 ortalarından 1970 ortalarına kadar elde edilen büyüme hızları, birçok kapitalist ülkeye göre ileridir. Güncel durum durağanlıkla belirlense de, teorimiz, gelecek için de böylesi gelişmeleri dışlamıyor. Buna bir de, emperyalizmin reel sosyalizm karşısında, Türkiye gibi sömürülen ülkelere kimi ödünler vermek zorunda kaldığını da eklemek gerekiyor. Bu etkenlere karşılık, Türkiye'nin emperyalist sistem içinde bağımlı yeri, kapitalist işbölümünde tarım-sanayi ülkesi olarak aldığı geri yer (sanayi ürünlerinin tarım zararına eşitsiz değişimi) ve bu yeri nitelikçe değiştirmeye elverecek stratejik hammadde ve enerji kaynaklarına sahip olmaması, onun, gelişmiş kapitalist ülkeler düzeyine pratikte ulaşamayacağını, bu ülkelerle Türkiye arasındaki uçurumun kapitalizm çerçevesinde kalınarak hiçbir zaman kapanamayacağını kanıtlıyor.

Bütün bunlardan vardığımız sonuçlar ve öngörüler şöyledir:

- Türkiye'de kapitalizmin gelişme potansiyellerini küçümsemek yanlıştır. Kapitalizmin gelişmesiyle kapitalizmin temel çelişkisi, üretimin sosyal karakteri ile ona sahip olmanın özel kapitalist karekteri arasındaki, emekle sermaye arasındaki çelişki daha da keskinleşecektir. Bu çelişkinin yanında, ondan türeyen, tekelci sermayeyle tekel dışı sınıf ve katmanlar arasındaki çelişki de büyüyecektir. Kapitalist gelişme, topraktaki büyük mülkiyetle, köylü yığınları arasındaki çelişkiyi daha da uzlaşmaz duruma getirecektir. Ulusal ezgi altındaki Kürt halkının işbirlikçi oligarşiyle çelişkisi, kapitalizmin bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren gelişmesiyle daha da keskinleşecektir.

- Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi, onun dünya kapitalist sistemi içindeki bağımlı ve geri yerini değiştiremez. Gelişmiş kapitalist ülkelerle Türkiye arasındaki uçurum Türkiye zararına derinleşmeye devam edecektir. O nedenle, emperyalizmle Türkiye halkı ve ulusal burjuvazi arasındaki çelişki kaçınılmazlıkla keskinleşecektir.

Bağımlılık, üretici güçlerdeki görece gerilik ve çok yapılılık koşullarında gelişen kapitalizmin bunalımı yapısaldır ve süregendir. Türkiye'de kapitalizmin görece barışçı ve istikrarlı gelişmesi söz konusu olamaz. Tersine o, ancak tüm çelişkileri daha da keskinleştirerek gelişebilir. Öte yandan reel sosyalizmin güçlenmesine karşılık, dünya kapitalist sisteminin genel bunalımının derin, devresel bunalımların genel bunalımla içiçe girmesi, bir bütün olarak dünya kapitalist sistemini istikrarsızlaştırıyor. Reel sosyalizmin gücü karşısında, emperyalist ülkelerin politikasında sürekli zigzaglar ortaya çıkıyor. Bu durum, emperyalizmin saldırgan askersel blokuna bağlı olan Türkiye'nin sosyal, ekonomik ve politik istikrarsızlığını olağanüstü arttırıcı bir etken oluyor.

Tüm bunlar, devrimci sürecin güçlenmesine, buna karşılık eşitsiz ve çelişkili gelişmesine; sınıf savaşımının artan ölçüde sertleşmesine; değişik sınıf ve katmanların devrimci sürece katılmasıyla, onun temelinin genişlemesine, buna karşılık istikrarsız öğelerin olumsuz etkilerde bulunmasına; devlet erkinin sınıfsal tabanının daralmasına ve egemen oligarşinin yönetme zorluklarına, buna karşılık devlet erkinin artan ölçüde gericileşmesine, militaristleşmesine ve saldırganlaşmasına; sosyal, politik bunalımların birbirini izlemesine neden oluyor ve olacaktır.

ÇIKAN SONUÇLAR

Birincisi. Türkiye'de sosyalizm için minimum maddesel ön koşullar vardır. Bu, devrimin bütünsel tek bir süreç olarak gelişmesinin nesnel temeli olacaktır.

İkincisi, Türkiye kapitalizminin bağrındaki çelişkiler yumağı, devrimci sürecin başlıca iki aşamaya ayrılacağını (antiemperyalist, demokratik halk aşaması ve sosyalist aşama) gösteriyor.

Üçüncüsü, Türkiye kapitalizminin derin istikrarsızlığı ve onun yol açtığı politik üst yapıdaki istikrarsızlık, devrimin ilk aşamasının kendi içinde (o andaki güçler oranının zorunlu kıldığı özgül hedeflerce belirlenen) basamaklardan geçerek tamamlanacağını gösteriyor.

Dördüncüsü, devrimin itici güçlerinin ve potansiyel güçlerinin tek bir cephede birleşmesi hem olanaklı, hem de zorunludur. Öte yandan devrimci sürece katılanların çıkarı, sosyalist ülkelerle bağlaşıklık kurmayı gerektiriyor.

Beşincisi, devrimci sürece katılan ya da katılacak olan proleter olmayan sınıf ve katmanların çıkarlarının işçi sınıfının çıkarlarıyla yakınlaşması ve devrimin potansiyel güçleri arasına giren ulusal burjuvazinin ardıcılsızlığı, istikrarsızlığı, işçi sınıfının öncülüğünü hem olanaklı hem de zorunlu kılıyor.

Altıncısı, devlet erkinin artan gericileşmesi ve emperyalizmin Türkiye üzerindeki hegemonyası koşullarında ortaya çıkan derin bunalımlar devrimin barışçıl yoldan gelişmesini engelliyor.

Yedincisi, bütün bunlar, devrimci süreçte subjektif faktörün taşıdığı büyük ve artan önemi kanıtlıyor ve devrimin politik ordusunu hazırlamada temel sorunun TKP'nin güçlendirmek olduğunu ortaya koyuyor.

İşte geçtiğimiz on yıl bize bu sonuçları çıkarma olanağı veriyor.

Kongre Kararları

1- Devrim ve demokrasi şehitlerinin anısına
2- Barışın savunulması için
3- Türkiye halkı ve demokrasi güçleri ile dayanışma hareketi üzerine
4- Tutuklularla ve tutuklu yakınlarıyla dayanışma üzerine
5- Eylem ve cephe birliği üzerine
6- Sendikal hareket üzerine
7- Köylülük içinde çalışma üzerine
8- İşsizlerin örgütlenmesi üzerine
9- Kürt ulusal hareketi üzerine
10- Barış hareketi üzerine
11- Gençlik içinde çalışma üzerine
12- Kadınlar arasında çalışma üzerine
13- TİP ile TKP arasındaki işbirliği üzerine
14- Örgüt çalışmaları üzerine
15- Parti üyeliğinin yenilenmesi üzerine
16- Batı Avrupa'da yürütülen parti çalışmaları üzerine
17- Poliste çözülenlerle ilgili karar
18- Fraksiyoncu-provokatör grubun mahkum edilmesi üzerine
19- Parti sıralarına sızan ajan-provokatörün teşhir edilmesi üzerine
20- Polise ve yıkıcı faaliyete karşı koyma üzerine
21- İdeolojik çalışmaların iyileştirilmesi üzerine
22- TKP'nin uluslararası ilişkileri üzerine
23- Partinin mali bakımdan güçlendirilmesi üzerine

Halkımıza...

▶Başı 1. sayfada

Seçimlerde cuntanın sana zorla dayattığı partilere geçersiz oy ver! Üçüne de vur!

Her olanağınla orduya seslen! Asker kaputu giymiş çocuğuna anlat: Silahını halka değil, düşmana, Amerikan emperyalizmine çevirsin.

Yurtdışındaki politik göçmenler,
Sizleri ailelerinizden, çocuklarınızdan, yurdunuzdan koparan cuntaya karşı maddi ve moral her güçlüğü yenerek dipdiri ayakta kalmanız ve savaşmanız, cuntaya indirilmiş bir darbedir.

Yurtsever subay, assubay ve erler,
Amerika'nın bölgemizdeki jandarması olma onursuzluğuna karşı çıkın!

Barışı, bağımsızlığı, halkın çıkarlarını savunun!

Tutuklu ilericiler, yurtseverler, yoldaşlar, dostlar,

Cuntanın kaleleri olan zindanlarda sizin direnişiniz ve birliğiniz korku duvarlarını yıkıyor. TKP, polisin, işkencecilerin pençesine bırakılmanıza izin vermeyecektir. Bunu önlemek için her olanağı kullanacaktır.

Yurtdışında çalışmak zorunda bırakılmış işçiler,

Roketlere karşı savaşıma daha aktif katılın. Sizlerin, politik göçmen kardeşlerinizle birlikte yükselteceğiniz dayanışma, Türkiye'de demokrasi için savaşanlara, politik tutuklulara ve ailelerine en büyük destektir.

TKP 5. Kongresi, emperyalist saldırganlığa, faşizme, sömürü ve baskıya karşı olan herkesi birliğe, omuz omuza savaşa çağırıyor.

Komünistler bu savaşın bir neferi olacaktır.

Haydi görev başına!

Asıl görev...

▶Başı 2. sayfada

partiyi eleştirenler de çıktı. Antiparti diyebileceğimiz bu eğilim, başlıca sınavdı bizim için. Biz, doğrusuyla, yanlışıyla TKP'nin örgütleriydik. Yapılan hataları biz yaptık. Zaten bu anlayışa erişmeseydik, doğrusunu da biz yapacağız diyen örgütler olabilir miydik? Her şeyi reddedenler, sonuçta ister istemez kendilerini de reddediyorlar, savaşın dışına düşüyorlardı.

Yaşam da, sınıf savaşı da durmuyor, duramaz. Sınıf savaşımının bize dayattığı, gericiliğin hergün, her fırsatta silahını göğsümüze dayayarak sorduğu sorunun cevabını istiyorduk: Bütün bunlara rağmen savaşmaya kararlı mısın? Var mısın, Yok musun?

Biz varım diyenlerle yürümek zorundaydık. Gerileyen, sarsılan, savrulan unsurlara yardımcı olmanın, ayağa kaldırmanın da, partinin izinde savaşıma koşan taze güçleri değerlendirmenin de yolu buradan geçiyordu. Varım diyenlerle, antiparti eğilimleri, lafazanları, fraksiyoncuları ayırdetmek için tek ölçüt vardı elimizde: Küçük iş-büyük iş ayrımı yapmaksızın, aldığı işi yapanlar. Bu, bundan sonra da böyle olacaktır.

Toparlanma sırasında, emperyalizmle birlikte iç gericiliğin ideolojik saldırısına da göğüs germek zorunda kaldık. Komünistleri yok etmenin olanaksızlığını bilen gericilik, antisovyetizm silahını kullandı. Bozguncu, fraksiyoncu unsurlar, uğranılan kayıpları SBKP'nin Leninci çizgisine, oradan TKP'ye bağlamakta gecikmediler. Sonuçta bu silah da geri tepti. Bu saldırı, bizi yıldırmak yerine, verdiğimiz haklı savaşın boyutları, keskinliği konusunda bizi uyardı. Bütün öfkeleri, baskıya ve sömürüye karşı verilmiş ve verilmekte olan savaşların yenilgi ve zaferlerini, ihanet ve kahramanlıkları aldı, önümüze serdi.

SBKP'nin Leninci çizgisine bağlılık, TKP'nin vazgeçilmez niteliğidir. Komünistler, antisovyetizmin halkın davasına düşman olanların silahı olduğunu bu dönem boyunca bir kez daha gördüler.

Cuntanın zorbalığı altında geçen son güç yıllık savaşımın ateşinden geçmiş örgütler, komünistler, 5. Kongreye giden yolun döşenmesinde olduğu kadar, Kongrenin yeni bir dönemi açacak olgunlukta geçmesinde de üzerlerine düşen görevi yerine getirdiler. Cuntanın "yok ettik", bozguncuların da "kaçtılar bittiler" gürültülerini soğukkanlılıkla aşarak ayağa kalkmak, Kongreye katkıda bulunmak, örgütümüz için onur kaynağıdır. Şimdi her yoldaş, her örgüt Kongre belgelerinde kendi görüşlerini, kendi deneyimlerinin yankılarını, bunların Marksist-Leninist sentezini bulacaktır. 5. Kongre, eski-yeni kuşak komünistlerin savaşımlarının ürünüdür. Biz, kavgada da, kongrede de beraberdik. 4. Kongreyi örgütlemiş yoldaşlar vardı aramızda. Bu, bir raslantı değil, TKP'nin şanlı tarihinin ta kendisidir.

Asıl görev şimdi başlıyor. Kongre kararlarını yaşama geçirmek. Bunun güvencesi, yine bizleriz. TKP'nin kadroları ve örgütleridir. Kongre kararlarının en kararlı takipçileri, en özverili uygulayıcıları olmalıyız. Şimdi her yoldaş, Mustafa Suphi'lerin partisinin bir üyesi, bir komünist olmak, Deniz yoldaşa "yoldaşım" diyebilmenin onurunu korumak, bunu daha da yükseltmek için daha özverili, daha disiplinli, daha yaratıcı bir çalışmaya hazır olması gerektiğini biliyor.

5. Kongrenin önümüze koyduğu ulusal çapta bir direniş için daha güçlü TKP hedefi bunu gerektiriyor.

TKP MK Genel Sekreteri H. Kutlu Yoldaşın

KONGRE KAPANIŞ KONUŞMASI

Mustafa Suphi'nin 1920'de yükselttiği TKP'nin 63 yıllık bayrağını devralan ve arasından Deniz yoldaş gibi yiğit bir komünisti yaratan bu kuşak, Türkiye'de işçi sınıfının, halkın devrimini utkuya ulaştırmaya yeteneklidir. Bu tarihsel görevi bizden sonraki kuşaklara bırakmayacağız. Onlara yeni dünyayı kurma görevini bırakacağız.

Yoldaşlar,

Kongremiz uzun, yoğun ve yorucu bir çalışmadan sonra kapanıyor. Kongrenin başarısı için tüm yoldaşlar çaba harcadılar. Bütün delege yoldaşlara, kongre komisyonlarına ve 5. Kongre prezidyumuna teşekkür ederim.

Yoldaşlar,

5. Kongre kendinden beklenilen görevleri tümüyle yerine getirdi mi? Bunu anlamak için, onun hangi koşullarda toplandığına bakmak yeterli olacaktır.

Burada, uzun boylu uluslararası duruma yeniden değinmek artık gerekmiyor. Fakat, şurası açık ki, TKP 5. Kongresi, insanlığın bugüne kadar tanık olmadığı son derecede tehlikeli uluslararası koşullarda toplandı. Kongre bu koşullara uygun bir çizgi geliştirdi mi? Buna kesinlikle "evet" diyoruz. Parti, programında barış uğrundaki savaşımın birincil önemdeki yerini özellikle vurguladı ve bugünkü ivedi görevlerimizi gösterdi. SBKP MK Genel Sekreteri Yuri Andropov yoldaşın belirttiği gibi, şimdi ABD emperyalizmine, yumuşamayı baltalama niyetinden vazgeçmek istemeyen emperyalistlere, barışı dayatmak için çok daha aktif savaşıma atılmak gerekiyor. Kongre, tüm partiyi bu ruhta eyleme çağırdığına göre, 5. Kongre en temel uluslararası görevini yerine getirmiş bulunuyor.

5. Kongre, faşist diktatörlük koşullarında toplandı. Kongre "Faşist diktatörlüğe son! Barış ve ulusal demokrasi için!" belgisini yükseltti ve bu belgi altında çalışmalarını sürdürdü. İşçi sınıfının, halkın, diktatörlüğe karşı bütün güçlerin önündeki görevleri, savaş yolunu aydınlattı. Ortaya somut bir savaş planı koydu. Özetlemek gerekirse, bu plan, milyonlarca emekçiyi, halk yığınlarını, bütün cunta karşıtı güçleri somut amaçlar için, işsizliğe, pahalılığa, topraksızlığa, işkencelere, tutuklamalara, baskının her türüne, Kürt halkı üzerindeki şovenist zorbalığa karşı ulusal çapta bir direnişe hazırlamaktır. İvedi görev faşist diktatörlüğü yıkmaktır. Partimizin dolaysız amacı, politik erki işbirlikçi oligarşinin elinden almak, en geniş ulusal demokratik güçlerin hükümetini kurmak, ulusal demokrasiyi gerçekleştirmektir. Geniş bir cephe için tüm bu çizgi gerekli temeli hazırlamıştır. Böylece kongre ulusal alandaki görevlerini de başarıyla çizmiş bulunuyor.

Değerli yoldaşlar,

Bu temel politik görevleri başarmak, barış uğrundaki savaşımı, diktatörlüğü yerle bir etme amacını başarıya ulaştırmak, ancak çok zor, çetin koşullara karşın, gözümüzün önünde büyüyen yeni olanakları sonuna kadar kullanmakla, güçlü bir TKP için aralıksız çalışmalarla olanaklıdır. 5. Kongre, bu ana halkaya sıkıca sarılmış ve partinin güçlenmesine katkıda bulunmuş mudur? Bu soruya yanıtımız açıktır. Kongre her şeyden önce bu görevi yerine getirerek üzerine düşen tarihsel görevi yüzünün akıyla başarmış bulunuyor.

Kongreye delege gönderen yurtiçi ve yurtdışı parti örgütlerimizin bizi coşkuyla ayağa kaldıran temel belgisi "5. Kongre-Daha Güçlü TKP!" belgisi oldu. Hiçbir kaygı duymaksızın yoldaşlar, bu kürsüden dosta, düşmana şu gerçeği açıkça ilan edebiliriz:

TKP, şimdi daha da güçlüdür. Şimdi görev, bu güçle TKP'yi işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın sempatisini, geniş desteğini kazanmış bir parti düzeyine yükseltmektir.

5. Kongre partiyi, onun güçlerini yeniledi. Şimdi biz yeni ve daha güçlü bir TKP var dersek, durumu abartmış olmayız. Bunu anlamak gelecekteki sorumluluğu anlamak için yararlıdır.

Gerçi, 5. Kongrede, 51 yıl sonra toplanan bu kongrede delegeler, Merkez Komitesi'nin çalışmalarını sorumluluk duygusu ile eleştirdiler. Ama bu sorumluluk duygusu kimseyi yanıltmasın ve gevşetmesin. Çünkü, kongrenin MK çalışmaları karşısındaki tutumunda, geçtiğimiz zor dönemi dikkate almaktan başka hiçbir kaygı yatmıyor. Öyleyse şimdi görev alan yoldaşlar, Merkez Komitesi'ne seçilen üyeler, yaptıkları çalışmaların şimdikinden çok daha kapsamlı ve eksiksiz hesabını vermeye bugünden hazır olmalıdırlar. Elbette bu Kongrenin istemidir ve her düzeydeki yöneticiler için geçerlidir.

Elde edilen kazanımın boyutlarını kavramak, kongrenin tüm parti düşmanlarına, provokatörlere, sallantılı ögelere karşı kazandığı zaferi kavramak için, izin verirseniz, kongre öncesinde, geçtiğimiz aylara göz atmak istiyorum.

Generallerin 1981 Mayıs saldırısından 1983 başlarına kadar parti çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kaldı. Ağır tutuklamalar hem olanakların daralmasına, parti güvenliğinin sarsılmasına yol açtı, hem de kimi kadrolarımızın partiye olan güvenini sarsıcı sonuçlar doğurdu. Bu ortamda, bazı örgütlerimizin sıralarında fraksiyoncular, antiparti ögeler yıkıcı eylemlere giriştiler. Parti üst yönetiminden birinin hıyaneti bu gibilerine malzeme oldu. Kimileri de, belki tutar düşüncesi ile fraksiyoncu yeltenişlerde bulundular.

Bu ortamda, partiye yürekten bağlı bir çok yoldaşın kafasında kaçınılmazlıkla sorular doğdu. Bunlara zamanında yanıt verilemedi. Ülke içinde, parti merkeziyle bağların sık sık kopması, MK'nin partinin iç durumu hakkında örgütleri bilgilendirme görevini yerine getirmekteki zayıflığı bu durumun oluşmasında rol oynadı. Yurtdışında da partinin sağlıklı kadroları arasında benzer tereddütler ortaya çıktı.

Değerli yoldaşlar,

TKP, parti içi bu karmaşık durumdan, parti örgütlerimizin, kadrolarımızın olağanüstü özverileri ve partiye olan sarsılmaz inançları sonucunda hemen hemen ciddi hiçbir yıkıma yol açılmaksızın, hatta tam tersine sıralarımızın arınması ve daha da güçlenmesiyle çıkmayı başarmıştır.

Bu dönem boyunca parti, gerçek parti düşmanıyla, durumu kavrayamayan, haklı eleştirilerine yanıt alamayan parti üyesini birbirine karıştırmamak için elden gelen dikkati ve esnekliği göstermeye çalıştı. Bu soğukkanlı ama ilkeli tutum bu sonucun alınmasında rol oynadı.

Partiyi kendi içine kapanık durumdan çıkartmada Nisan 1983 MK Plenumu ve Politik Büro'nun genişletilmiş toplantısı dönemeç noktalarını oluşturdu. Şimdi biz, deneyimimizden gene bir ders çıkarabiliriz: Parti içinde ortaya çıkacak her türlü parti düşmanı girişime -ki bu kongre sonrasında da beklenmelidir- sonu gelmez tartışmalara dalarak değil, bütün partiyi çok daha büyük bir enerjiyle sınıf düşmanlarına karşı savaşa kaldırarak en ağır darbeyi indirebiliriz. Partinin ideolojik çalışmasının ana yönü, bir avuç küçük burjuva laf ebesiyle söz yarıştırmak değil, faşist diktatörlüğe, emperyalizme karşı savaşın yolunu çok yönlü aydınlatmaya çevrilirse, işte o zaman herbir teorik sorunda oportünist görüşlere verilecek yanıtlar, partiyi içe kapanmaktan kurtaracaktır. Antiparticiliğin pan zehiri, milyonları devrimci savaş için ayağa kaldırma yolunda -gerektiğinde ölümü de göze alarak- iş yapmaktır. Ufak iş, büyük iş demeksizin çalışmak, çalışmak, daha çok çalışmaktır.

Eğer TKP, uluslararası komünist hareketin kopmaz bir parçası olmasaydı, eğer kardeş partilerin en başta SBKP'nin partimize gösterdiği derin enternasyonalist dayanışma olmasaydı, parti önünde duran görevlerin hiçbirisini çözemezdi.

Değerli yoldaşlar,

Kongre hazırlık çalışmalarımız, kongrenin başarısında büyük bir rol oynadı. Politik Büro'nun örgüt sekreterleriyle genişletilmiş toplantısında ciddi olarak başlayan kongre hazırlıkları, tezlerin son derecede geniş bir ölçüde, ama ne yazık ki, gizliliğin gerektirdiği dar bir zaman dilimi içinde tartışılmasıyla sürdü. Örgütlerden gelen sonuçlar -ki sayısız öneri söz konusu oldu- bir dizi parti örgütlerinin konferansının oluşturduğu ulusal konferansta gözden geçirildi. Bu konferanslara, farklı görüşleri olan ve hatta partiden belirli bir süre uzaklaşmış olan yoldaşlar da katıldı.

Kongre tüm çalışmaları boyunca belgeleri inceledi, tüm parti örgütlerini temsil eden delegeler ayrımsız, bu çalışmaya aktif olarak katıldı. Tüm bu tartışmalar boyunca belgelere çok önemli katkılar yapıldı. Böylece, partinin tezleri, programı, tüzüğü ve aldığı tüm kararlar, bütün parti örgütlerimizin kollektif ürünü oldu. Tartışmalar, parti örgütlerinin ideolojik düzeyini yükseltti ve bu açık bir biçimde, partinin bütün belgelerine yansıdı. Kuşkusuz biz, karar altına aldığımız tüm belgelerin hiç eksiksiz, her yönüyle tamamlanmış belgeler olduğu abartmasına düşmemeliyiz. Daha da geliştirecek, iyileştireceğiz.

Kongre hazırlık çalışmaları ve 5. Kongre, TKP'nin politik, ideolojik ve örgütsel birliğini yansıttığı gibi, bu birliğin pekişmesinde yepyeni bir dönüm noktası oldu.

Tüm kararlar oybirliği ile alındı. Yeni yönetime, eski yönetim ve 5. Kongre tam güven temelinde güçlü bir otorite verdi.

Bütün bunlar, TKP'nin organ toplantılarının, kongrelerinin göstermelik olduğu, parti içi demokrasinin yerine, sözümona "resmi" yöneticilerin tepeden inme buyruklarının geçerli olduğu yolundaki antikomünist görüşlere, Erdal ve Yürükoğlu ikilisinin karaçalmalarına sert bir yanıt oldu.

Şimdi yoldaşlar, dürüst hiçbir devrimci kongremizi demokratik olmamakla suçlayamayacaktır. Ama bize öyle geliyor ki, şöyle bir soru daha doğru olacaktır: Derin gizlilik koşullarında bir parti için böylesine geniş bir demokratik uygulama lüks değil mi? Bu soruya her zaman tam ikna edici bir yanıt bulamasak bile, her ne olursa olsun biz kongre çalışmalarımızın geniş bir demokratik uygulama ile yapılmasından gerçekten kazançlı çıkmış durumdayız. Derin gizlilikte, olağanüstü baskı koşulları altında olan illegal bir parti için bu kongremizin yeni bir deney getirdiği kanısındayız.

Kongre hazırlık çalışmaları ve 5. Kongre, TKP'nin politik, ideolojik ve örgütsel birliğini yansıttığı gibi, bu birliğin pekişmesinde yepyeni bir dönüm noktası oldu.

Yoldaşlar,

Artık tartışılmadık hiçbir şey kalmadı. Şimdi, bu kapıdan çıkıldığı andan sonra iş başlıyor. Aldığımız kararları yerine getirmek için şimdi bize gerekli olan çelik bir parti disiplini ve kararlı bir savaşımdır. Geçmişte ortaya çıkan bulanık ve karmaşık koşullarda yolunu şaşıran, sallantı geçiren kimselere, hatta fraksiyoncu yeltenişlerde bulunanlara gösterilen hoş görü dönemi kesinlikle sona erdi. Böylelerine artık hepimiz, yurtiçi parti örgütlerinden bir delege yoldaşın sözleriyle şöyle soracağız: "Var mısın, yok musun?"

Şimdi bu kapıdan çıkıldığı andan sonra iş başlıyor. Aldığımız kararları yerine getirmek için şimdi bize gerekli olan çelik bir parti disiplini ve kararlı bir savaşımdır.

Değerli yoldaşlar,

5. Kongremiz, partinin uğradığı ağır kayıpların yaralarını yeniden sardığını, yıkılmak istenen parti birliğini yeniden pekiştirdiğini, yeni uluslararası ve ülke içi duruma uygun ve halkımıza umut veren bir eylem kılavuzuyla silahlandığını, sonuç olarak, TKP'nin çok daha büyük bir güçle; işçi sınıfının, yığınların antiemperyalist, demokratik savaşımının başına geçmeye hazır olduğunu dosta-düşmana göstermiş bulunuyor.

Partimizin son derecede ağır bir durumdan bugünkü duruma yükselmesi, en başta Marksizm-Leninizm'e ve proleter enternasyonalizmine en zor anlarda bile sarsılmazcasına bağlı kalışıyla açıklanabilir. Şurası da açık ki, eğer TKP, uluslararası komünist hareketinin kopmaz bir parçası olmasaydı, eğer kardeş partilerin en başta SBKP'nin partimize gösterdiği derin enternasyonalist dayanışma olmasaydı, parti önünde duran görevlerin hiçbirisini çözemezdi.

Katılan delegelere baktığımızda kongremizin tüm partiyi yansıtan bir ayna olduğunu görürüz. Kongreye bakan her üye orada kendini bulacaktır. Türkiye işçi sınıfının en bilinçli evlatları, gençliğin savaşkan temsilcileri, kadın hareketinin militanları, yurtiçindeki ve yurtdışındaki değişik savaş alanlarından gelen, ama, herbiri en az diğeri kadar onurlu görevler yapan delegeler, bizim şu inancımızı daha da pekiştirdi: Parti, örgütün her düzeyinde sağlam ellerdedir. Mustafa Suphi'nin 1920'de yükselttiği TKP'nin 63 yıllık bayrağını devralan ve arasından Deniz yoldaş gibi yiğit bir komünisti yaratan bu kuşak, Türkiye'de işçi sınıfının, halkın devrimini utkuya ulaştırmaya yeteneklidir. Bu tarihsel görevi bizden sonraki kuşaklara bırakmayacağız. Onlara yeni dünyayı kurma görevini bırakacağız.

Yaşasın 5. Kongre! Yaşasın TKP!

---

5. KONGRE-DAHA GÜÇLÜ TKP!
